

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint

A nyílt tőr sora 1 korona.

Védekezés a spanyol-járvány ellen.

A hazánkban és különösen városunkban fellépett spanyol influenza betegség lázzal, erős tőfájással többször torok és garathurttal derék és végtag fájalmakkal kezdődik, a hurut címen átterjed a légutakra, hörgőkre, gyakran a tüdőre, mely utóbbi esetben az életet is veszélyezteti, de a tüdő lobja nélkül is életveszélyes a betegség, mert a véráramban felhalmozott bacillusok a sziv működésre bénítólag hatnak.

Többször bélhurttal complicálódik, gyakori vizes hasmenés lép fel, megtámadja továbbá az orrüreg nyálkahártyáját és nehezen csillapítható vérzést okoz.

A spanyol influenza ragályos betegség, terjed a levegő útján, átragadhat mindenkire, ki az ilyen beteggel érintkezik, ki óvatosság nélkül bánik betegével s a beteg szennyesével, ágyneműjével, evő és egyéb eszközeivel, ki olyan helyre megy, hol sokan vannak együtt, iskolák, templomok, tánciskolák, hangversenyek stb. terjesztői a betegségnek.

A spanyol influenzától megóvjá magát az ember, ha ilyen betegekkel egyáltalában nem érintkezik, miért is a beteget, amennyiben a lakásviszonyok megengedik el kell különíteni, a beteggel érintkezők kezüket minden alkalommal a beteggel történt érintkezés után azonnal mosásuk meg tiszta vízzel és szappannal, ezenkívül szájukat öblítsék ki. A beteget gondosan ápolni és gyógyítani kell.

Ha a beteg meggyógyult, szobáját gondosan ki kell tisztítani és szellőztetni.

Nyomdásztanonc

felvételük lapunk könyvnyomdájában.

Drága gyógyszer, olcsó kiszolgálás.

Rendelet a takarékoságról.

A hivatalos lap mai száma a belügyminiszternek valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságához intézett rendeletét közli, amelyben egyes gyógyszerek kereskedelmi árának a beszerzés nehézségei és a megnövekedett kereslet folytán való megdrágulása, továbbá a gyógyszerek kiszolgáltatásához szükséges edényzetnek és a kötőszereknek beszerzési áraiban tapasztalható folytonos áremelkedése következtében négy gyógyszer árát, továbbá az edényzet és a kötőszerek árát a beszerzési árakban beállított változásoknak megfelelően módosítja.

A rendeletben felvett célszerű intézkedések különösen az edényzettel való takarékoságot célozzák. Így szabályozza a következőket:

Mivel fehér üvegek és porcellán tégelyek ma be nem szerezhetők, ilyeneket kiszolgáltatni a gyógyszerész nem köteles. Ha mégis ilyeneket szolgáltatna ki, azokért csak a zöld üvegek és üvegtégelyek árát számíthatja fel.

Csepegtető üvegekben a gyógyszer csak akkor szolgáltatható ki, ha azt az orvos kifejezetten előírja. A gyógyszerárba visszahozott és megvételre felajánlott tiszta és ép üvegeket és tégelyeket a gyógyszerész az 50 százaléktól visszavenni köteles.

Az edényzet beszerzése körüli nehézségek könnyítése érdekében a közönséget akár előszóval, akár a vényre vagy az üvegre ragasztott jellel kell kérni arra, hogy ez üres gyógyszerelvényeket a gyógyszerárba hozza vissza.

Minthogy végül a megélhetés a mai fokozott nehézségei miatt elsőrendű fontosságú, hogy a gyógyszerek ára a lehetőség szerint olcsóbbá tétessék és ez csak a gyógyszereknek a legegyszerűbb alakban és edényzetben

való rendelkezése által történhetik, felszólítja a rendeletben az összes orvosokat, hogy vényeiket, de különösen a szerényebb anyagi viszonyok között élő, fizető betegek részére írott vényeket, valahányszor az indokoltnak mutatkozik, a „fiat expeditio simplex” jelzéssel lássák el, mert ezzel a rendelkezéssel a vények ára a gyógyszerész és a beteg érdekének sérelme nélkül jelentősen olcsóbbá tehető.

A Zalavármegyére kivetett tengeri mennyiség beszoállítására.

A vármegyei hivatalos lap közli az alispán rendeletét, mellyel a Zalavármegyére kivetett tengerinek járásokonként beszoállítandó mennyisége megállapított:

A közlelmezési miniszter a vármegye területéről összesen 3000 vagon tengerit kíván minden körülmények között beszoállítani.

A vármegyére kivetett eme tengerimennyiség beszoállítására esetén a lakosság ennek a gazdasági évnél a folyamán minden további rekvirálástól megszabadul, míg ha a kívánt mennyiség be nem szolgáltatná a lesgigorubb katonai rekvirálást helyezte a miniszter kiállításba, azonfelül pedig még a házi és gazdasági szükségletre visszatartandó mennyiséget is olyan mértékre szállítanak le, hogy a kivetett mennyiség mindenképen biztosítva legyen.

A tengeri mennyiségnek az egyes járásokra és községekre való kivetésénél a folyó évi tavaszán a községi előjáróságok által összeírt és az országos statisztikai hivatalhoz bejelentett adatokat használták fel. Minthogy ezekért az adatokért a községi előjárók felelősséggel tartoznak, azokat feltétlenül megbízhatóknak kell elfogadni.

Ezeknek alapján az alispán az egyes járásokra nézve a beszoállítandó tengeri mennyiséget a következőképen állapította meg:

1. Alsólendvai járásra	248 vagon
2. balatonfüredi	22
3. csáktornyai	542
4. keszthelyi	88
5. letenyei	242
6. nagykanizsai	317
7. novai	68
8. pacsai	192
9. perlaki	918
10. sümegei	110
11. tapolcai	50
12. zalaegecszei	97
13. zalaszentgróti	87

Hogy az egyes járások vezetőinek munkáját könnyebbé tegye, táblázatosan összeállította az alispán az egyes községekre kivetendő mennyiséget is.

H I R E K.

Szüret.

Most folyik a sümegei hegyekben a szüret. De híre sincs a régi vig nótás szüreteknek! A háború, a most dúló spanyol betegség, bizony csendesebbé teszik a hegyeket. A gazdák arca is inkább savanyul (mint amilyen a bor lesz,) mint derűs.

A tavasszal gyönyörűnek ígérkező termést majdnem teljesen tönkretette az esős nyár. Peronospora és lisztharmat léptek le, később pedig a rothadás kezdett mutatkozni. Ugy hogy az egész nyári drága napszám fizetése majdnem kárba veszett. Sok reménység törtött le, a kedvezőtlen idő miatt.

A bor, illetve must árak még nem alakultak ki; különböző híreket vettünk róla. A borkezeskedők — persze az ő érdekében — olcsó árakról beszélnek; mások viszont drágákról. Mindezt majd a jövő fogja megmutatni, amikor a vásárlások teljes számmal megfognak indulni. A hadsereg is egyik fő vásárló lesz az idén.

Én.

— Püspöki gazdatisztek áthelyezése. Megyéspüspökünk Stierand Kálmán intézői, a veszprémi püspöki gazdaság intézőjét a karádi uradaiomhoz tartozó Toldipusztára áthelyezte s helyébe Schád Béla sümegei gazdasági ellenőrt intézővé kinevezte.

— Halálozás. Nagy csapás érte Bauer H. Sándor vendéglőst és családját. Kedves, szeretetre méltó egyetlen leánykájuk Erzsike ki néhány év óta betegeskedett a spanyol influenza áldozata lett. A gyenge leányka szervezete nem bírta ellentánni a betegséget és f. hó 8-án meghalt. Temetése f. hó 9-én nagy részvét mellett ment végbe, hol Pfeiffer Izák rabbi megható gyászbeszédben bucsuztatta el a korán elhunyt kis leánykát.

— Hadigondozó értekezlet. Málts József árvaszéki elnök f. hó 11-én a városháza tanácsstermében ismertette a hadigondozói intézményt az egybegyűlt kevés számú közönséggel. Az elnök ez alkalommal felvett árvaszéki ügyekben panaszokat.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtetetlen leánykánk *Erzsikének* elhalálozása alkalmából fájdalomukba osztottak, temetésén megjelentek, halás köszönetünket fejezzük ki.

Bauer H. Sándor
és neje.

— **Értesítés.** A zalaegerszegi beszerzési csoport tagjai részére: Tudatni kívánjuk a tagokkal, hogy a tisztviselők ruhával és ruházati cikkekkel való ellátása nem tartozik a beszerzési csoportok ügykörébe. Ezt az actiót az országos népruházati bizottság végzi, s annak az egyes megyékben szervezett szét osztó albizottságai. A zalaegerszegi szétosztó bizottság elnöke Főispán ur Öméltősága, az írásbeli teendőket megbízott titkára pedig Tikk László elemi isk. igazgató ur szíveskedjék tehát a tagok e tárgyú mindennemű leveleikkel közvetlenül Tikk László urhoz fordulni, mert az irodának a folytonos kérdésköddéssel céltalan munkát okoznak, s nem is áll módunkban ily tárgyú megkereséseket elintézni. Értessük továbbá az összes tisztviselőket és nyugdíjasokat, miszerint 1918. október 1-től kezdve intézőbizottsági határozat alapján új tagokat csupán negyedévenként veszünk fel. Mindenkinek módjában állott két év alatt tagul jelentkezni, aki ezt eddig nem tette, az most csak a következő naptári napjával fog felvételt, hogy így a taglétszám folytonos hullámlása az áru kiutalás és szétosztásánál ne okozzon nehézségeket. Ez alól a szabály alól kivételnek azok az esetek a mikor az illető köztisztviselő átköltözéssel kerül a törvényesek területére, vagy kinevezése folytán most kerül tisztviselői státusába. Ily esetekben a felvételre bármikor jelentkezhetik. Zalaegerszeg, 1918. október 8.

Dr. Szász Gerő elnök.

— **Egyszerű háziszser a spanyol nátha ellen.** Egy falusi urinó ki nem tudott egykönnyen orvosi segélyhez jutni, ecetes vízzel eszközölt toroköblítést és ecetes vizet használt orrba szippantva azt s úgy ó mint gyermekei, és mindazok kiknek ez egyszerű háziszser ajánlotta kigyógyultak a vesztes hírvü betegségből. Ezt mindenki használhatja s ajánljuk is olvasóinak. Annnyit orvostól tudunk, hogy a bacilusok az ecetben nem tenyésznek, hanem elpusztulnak.

— **Drága lud.** Valóságos népcsődületet idézett elő a mult hét egyik napján a sümegi piacon egy tömöri lud, amelyért falusi gazdája 150 írtot, 300 K-t kért. Persze nagy volt az elszőnyűködés és mégis akadt egy pénz vásárló, aki a lud hallatlan árát 240 K-ra alkudta le s boldog volt, hogy a még boldogabb állapot boldog birtokosává lehett. Azt hisszük, hogy ez a lud rekordra tett szert ebben a drága világban. Ennél drágábban aligha kelt el bármi portéka a háború alatt a sümegi piacon.

— **A jövő évi termények ára.** A gazdák eddig állandóan panaszkodtak, hogy nincsenek kellően és idejében tájékozva a terményekért fizetendő árákról, a mi a kalkulációt illetve az üzemszám elkészítését lényegesen akadályozza. Serényi Béla földmivelésügyi miniszter már a folyamatban lévő jövő évi mezőgazdasági munkálatokra való tekintettel is most arról értesítette a törvényhatóságokat, hogy a főbb mezőgazdasági termények és pedig: *a buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és tengeri ára a jövő évben sem lesz alacsonyabb az 1918. évi termésre megállapított árnál.*

— **Értesítés.** A helybeli áll. realiskolában a tanítás f. hó 14-én megkezdődik. Dr. Kellemen Károly igazgató.

— **Katonatisztek és katonai tisztviselők beszerzési előlege.** Megjelent a régóta várt beszerzési előlegre vonatkozó rendelet, mely az összes tiszteket és katonai tisztviselőket a IV. rangosztálytól lefelé érinti. A X. rangosztályban nőtlenek 250, nősek egy gyermekkel 300, két gyermekkel 380, háromnál 450 és többel 550 koronát kapnak.

— **Nagykanizsa önálló törvényhatósági jogu város.** Nagykanizsáról jelentik: A városi adminisztráció régóta harcban áll a vármegyével, amely nem rokonszenvezik a város nagyobb arányú fejlődésével és modernizálásával. Most mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy Nagykanizsa város függetlenítse magát a vármegyétől és önálló törvényhatósági jogosultságot kapjon. Gál Sándor belügyi államtitkár a nagykanizsaiak érdeklődésére kijelentette, hogy a belügyminiszterium a város erre irányuló törekvéséi készséggel fogja előmozdítani.

— **Malom vám.** A kormány a malmok által követelhető őrlési vámot a következőképen állapította meg: finom liszt után 10 percent, durva liszt után 8 percent, dara után 8 percent és ezenkívül 2 percent a porolásra. E rendelet áthágóit 5 hónapig terjedhető börtönnel vagy 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják sújtani.

— **Új rend a mezőgazdasági munkások felmentésénél.** A mezőgazdasági munkások felmentése tárgyában a kormány a felmentések gyorsabb elintézése érdekében november hó 30-tól kezdve új rendet léptet életbe. Ez különösen azért bir fontossággal, mert a felmentések november 30 án érnek véget, illetve ettől az időponttól kezdve vannak érvényben. A földmivelésügyi minisztériumban tegnap ebben a kérdésben anket volt, melyen már döntöttek is az új rend tekintetében. A főispánokat még idejekorán fogják az új eljárás módzatairól értesíteni.

— **A 49 éves népfőkelők a munkásosztagokban.** A honvédelmi miniszter 24168/eln. 1918. számú rendelete szerint az 1869. évfolyambeli legénységet be kell vonultatni a segédszolgálatos pót századokhoz, ahonnan aztán mezőgazdasági munkás-osztagokba osztják be őket. Ez a rendelkezés azonban nem terjed ki a hadifüzetekhez vezényelt 1869. évfolyamu legénységre.

— **A gabonaprémiumok meghosszabbítása.** A kormány az idej termésre megállapított prémiumokat módosítja. Eszerint arra az ártöbbletre, amelyet a régebbi rendelet a legmagasabb áron felül buzára métermázsánként 15 koronában, rozsrá, kétszeresre, árpára, zabra és kölesre nézve pedig métermázsánként 10 koronában állapított meg, minpazoknak igényük van, akik az 1918. évi termésből származó buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és köles feleslegüket legkésőbb 1919. évi április hó 1-aj Haditermény bizományosának megvételre felajánlják.

— **Rendelet a vasuti tolvajlások ellen.** A vasuti tolvajlások növekedése és az ebből származó veszedelem arra késztette Sztterényi József báró kereskedelemügyi minisztert, hogy rendeletet adjon ki. E rendeletben a miniszter utasítja a vasuti közlegyeket, hogy a legszigorubbán és a legnagyobb éberséggel vigyázzanak a feladott árukra és a vasuti tolvajlásokat minden eszközzel akadályozzák meg. — Hogy lesz-e fogantatja e rendeletnek, az más kérdés. A tapasztalat azt mutatja, hogy hiába adnak ki legmesszebbmenő ellenőrzést célzó rendeleteket, hiába kínálnak nagy jutalmat azoknak, akik a vasuti szállítmányok megdezmálóinak nyomára vezetnek, kereskedők, iparosok és gzzdák ki nem fogynak a panaszokból vasuti küldeményeiknek megdezmálása miatt.

— **Betiltották a mozit.** A hatóság a mozi előadásokat a járvány miatt további intézkedésig beszüntette.

— **A katonai állatvásárlás új rendje.** Szerényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter ismételt közbenjárása folytán Ausztria legutóbb a hadsereg részére az eddiginél nagyobb állatmennyiség beszolgáltatását vállalta magára, ami annál méltányosabb, mert eddig a hadsereg előállatszükségletének nagyobb részét Magyarország állatállományából vonták el. Így a földmivelésügyi miniszter valamivel apaszthatja az egyes törvényhatóságokra kirótt állatszolgáltatás arányát a mennyiben ezentul a törvényhatóságok az idej állat számlálás alapján öthónaponként állatállományuk másfél százalékát lesznek kötelesek az eddigi háromhavonkénti két százalék helyett rekvirálás utján beszolgáltatni, még pedig az eddigi vágóállatáraknál kilogrammonként 30 fillérel magasabb tétítés ellenében.

— **A diókészletek bejelentése és rekvirálása.** A hivatalos lap mai száma a közlelmezési miniszter rendeletét közli, amelynek értelmében az 1918. évi termésű diókészletet november elsejéig be kell jelenteni, a birtokos és a saját gazdasági szükségletét meghaladó mennyiséget a Gyümölcsforgalmi Rt. nak átengedni. Az igénybevétel többnyire erdélyrészi vármegyére terjed ki. A saját szükségletére 50 kgr.-nál többet senkisémet tarthat vissza. A november 1-ig be nem jelentett készletek szintén rekvirálás alá esnek és ezeknek tétítésül a maximális áránál 10 százalékkal kevesebb fog fizettetni.

Felelős szerkesztő Horvát Imre.
Szerkesztőtárs: Németh Böske.
Laptul. kiadó: Horvát Gábor.

A községházából.**Hirdetmény.**

2525/1918.

Az érdekelt szőlőbirtokosoknak tudomására adom, hogy a 26084/918. sz. D. M. közrendelet szerint a börttermelési adó nem azon községben fizetendő melyben az kitermeltetett, hanem ott, ahol az első ízben bepincézettett. Sümeg, 1918. okt. 8.

Fehér Dénes jegyző.

2499/1918. kig.

Hirdetmény.

A 110050/918 sz. F. M. rendelet szerint minden a saját házi és gazdasági szükségleten felül nehezebb sovány sertés szept. 20-ig közfogyasztás céljára felajánlandó lett volna. Sümeg községből ily felajánlás nem történt.

Értesitem a lakosságot, hogy ezen mulasztást sürgösen pótolhatja s bejelentéseit Sümegen a Magyar Mezőgazdák Kereskedelmi Részvénytársaságnál megteheti. Erre annyival is inkább szükség van, mert a közel jövőben érkező ellenőrző közegek a be nem jelentett sertéseket elkobozzák s ezen felül a mulasztó fél 6 hóig terjedhető elzárása és 2000 kat. pénzbüntetésre büntethető.

Sümeg, 1918. okt. 9.

Fehér Dénes jegyző

Hirdetmény.

2513/1918.

Vármegyei alispán úr rendelete alapján közzé teszem, hogy: Rendszeres őstermelői munkát végző 15 éven felüli férfi és női munkás részére havonként és fejenként kölesből és tatárkából együttvéve 3 kgr.-t, a rendszeres őstermelői munkát végző 15 éven aluli férfi és női munkások, ugyszintén az őstermelő munkások családtagjai részére havonként és fejenként együttvéve 2 kgr.-t, mindenki más részére fejenként és havonként 1 kg. Kölest és tatárkát lehet együttesen vissza tartani.

Sümeg, 1918. okt. 10.

Fehér Dénes jegyző.

Keresek

egy hadmentes ügyes, nő bognárt vagy faragót ki a szakmáján kívül a gazdasági teendőkhöz is járulás, conventió fizetéssel, azonnali belépésre.

özv. Hayden Sárdorné

Szalapa.

p. Túrje.

Hirdetéseket

jutányos áron elfogad

a kiadóhivatal.